

Seminari de recerca:

EPIDEMED

Más allá de la Peste Negra.

*Epidemias y crisis de mortalidad
en el nordeste peninsular, siglos XI-XVI:
reconstrucción de ciclos, medición de efectos y
análisis de respuestas*

(Projecte PID2020-117839GB-I00, finançat per
MCIN/AEI/10.13039/501100011033)

ARQHISTEC

Grup de Recerca Consolidat 'Economies
alimentàries i dinàmiques poblacionals
a la Mediterrània occidental: Arqueologia
i Història de les societats premodernes'
(2021 SGR 1607 – UdL)

Coordinadors científics:

Pere Benito i Monclús (UdL)

Albert Reixach Sala (UdL)

Antoni Riera i Melis (IEC)

María José Vilalta i Escobar (UdL)

Informació i enllaç a la sessió:

albert.reixach@udl.cat

Caravana de mercaders en direcció a la Xina. Fragment de l'Atlas Català de Creques Abraham (Bibliothèque nationale de France, ms. Espagnol 30)

13e Seminari Crisis i cicles en la Història La segona pandèmia de pesta: orígens i memòria narrativa

MODALITAT VIRTUAL

22 de maig de 2024

Universitat de Lleida

Facultat de Lletres

16:00 Presentació

16:15

Monica H. Green
(Independent Scholar)

Why we are still debating the “Origin” of the Black Death?

17:00

Geneviève Dumas
(Université de Sherbrooke, Québec)

Climate and the Plague in Early Modern Montpellier

17:45

Albert Reixach Sala
(Universitat de Lleida)

The register of epidemics in the narrative sources of the Crown of Aragon (mid-13th century to end of 16th century)

Fragment de frescos de la capella de Sant Sebastià de Lanslevillard (Savoia, França), de finals del segle XV

En volums apareguts al llarg de 2022, la revista *Past & Present* acollí un viu debat entre especialistes sobre l'origen de la Pesta Negra fruit de les descobertes dels últims anys en el camp de la Paleogenètica. És segurament en aquest àmbit, centrat, a grans trets, en la discussió de les troballes de material genètic de *Yersinia pestis* en enterraments baixmedievals, on s'ha produït la major renovació sobre un tema crucial com és el punt de partida i els successius rebrots de l'anomenada Segona Pandèmia de Pesta. Això ha obligat a ajustar la seqüència cronològica que marca la història dels bacteris amb la dels efectes demogràfics, socials i econòmics que provocaren els esclats epidèmics i que s'havien documentat a través de les fonts d'arxiu i de l'Arqueologia.

A banda dels múltiples interrogants que genera els orígens de la Pesta, segueixen obertes altres vies d'exploració entorn de la que es considera la principal crisi epidèmica del passat. Fou l'esclat dels anys 1347-1351 l'inici de la construcció d'una memòria narrativa sobre les epidèmies i les crisis de mortalitat que causaven? De quina manera aquesta memòria narrativa ha condicionat la historiografia moderna sobre la Pesta? Quins foren els episodis posteriors més descrits en fonts produïdes per diverses institucions i en quins termes s'hi recolliren?

En un escenari ampli que inclourà el conjunt del continent euroasiàtic i enfocaments més concrets a observatoris privilegiats del Mediterrani, la ciutat de Montpeller i els territoris occidentals de la Corona d'Aragó, s'intentarà aportar respostes a aquestes qüestions. Atesa la complexitat del fenomen, es farà a partir d'una combinació de disciplines i perspectives que aniran des de la Paleogenètica i l'Arqueologia fins a la crítica textual.